

سوال نمبر ۱
بابا فرید گنج شکر نے اخلاقیات کو
انسانی جیون دی کیسے قرار دتا ہے۔ کھلی کے

Start with the summary of the answer
as introduction

جواب :- بابا فرید یوں دی حیاتی آتے
جہات ۱

بابا فرید پنجابی زبان دے پلے معلوم تے بتاوانہ
شاعر بنیں۔ اوہناں دا تعلق 'چشتیہ' سلسلے دے مانی خواجہ
معین الدین چشتی دے مرید یوں مگروں پہچانا جائز اے۔ بابا
جی یوں نے پوری حیاتی اخلاص، محبت تے قدراں
دے ذریعے ہر مفیر دے مسلمان نو اسلام دے دائرے
وج واڑا۔ اوہناں دی حیاتی، جم پل تے وڈی بیٹھ دتے گئے
کالم وج جہاں لکھی اے :

جم تے وفات دا ورہ :-	۱۲۸۰ء - ۱۱۸۸ء
اصل ناں :-	مسعود
والد و اماں :-	جمال الدین مسعود
والدہ و اماں :-	قرسم بی بی
استاد و اماں :-	مولانا منہاج الدین لہرنوی
عمر سن :-	۵ سال ۱۰ عمر
دفن و اشارہ :-	پاکپتن

بابا فرید دی شاعری دی صنف :-

بابا فرید دی شاعری

دی صنف شلوک اے۔ محمد آصف خان نے اپنی کتاب

"آکھیا بابا فرید نہیں" دے وچ شلوک دی درج ذیل

تعریف یعنی اے :-

"شلوک دو پادوتوں ودھ مریمیاں دی اک

اجیبی نظم اے جس لوں نے اللہ لوک نے لکھا ہووے۔ ایس

وچ مومنو دی قید نہیں۔ رب دی حمد توں لے کے سڑکاری

مشنریاں نے اسلام تے دسراں نو مومنو لکھا جا سدا اے :-

Relate your headings to the qs statement

اخلاقیات بابا فرید دی شاعری دا ماخذ نہیں

ایس گل وچ کوئی شک نہیں کہ بابا فرید صوفی بزرگ

عالم دین تے شاعر من۔ اوہناں دی شاعری تے تعمیمات

دا بیان قرآن، حدیث، فقہ تے سنت رسول توں لیا گیا اے۔

اوہناں عام تے سادہ زبان نال لوکاں نوں مخاطب کرے

اخلاقیات دا درس دتا۔ کیوں جے اسلام وچ اخلاقیات

تے حقوق العباد دا بہرواں دتا گیا اے تے بابے بہوراں

نہیں وی ایس نوں استعمال کرن مگروں شاعری کیتی۔ اوہناں

دی شاعری وچ پڑھیں والیاں کو بیٹھ دتی گئی چیزاں ملدی

نہیں۔

تصوف تے اخلاقیات دا کچھ جوڑا

دین دی عملی صورت نوں تصوف آکھیا جاندا اے

حدوں سماج وچ اخلاقی قدریاں نوں زوال آجائے تے بزرگاں

دا دھیان دین دیاں قدریاں قائم کرواں ول یو جلدا

اے تے لوگ اوہناں نوں دیکھ کے رب دی راہ تے لگدے

نہیں۔ اوہناں دے مطابق اسرار نوں دینا دی لذتاں نوں

پاسے کر کے رب دے نبیڑے بیوں دی لوہڑا اے تے اپنے

نفس توں روکن دی لوڑ اے ایس راں ای اخلاقیات دا پیکر بنیا
 جاسکدا اے۔ بابا جی فرماوندے نیں:

س فریداروٹی میری کھاٹہ دی، لاون میری بھگت
 چہماں کھادی چوپڑی، گھننے سہن گئے دکھ

(ب) بابا فرید دی شاعری وچ وحدت الوجود دا درس :-

وحدت الوجود دا نظریہ اوہ اے جس وچ سب کچھ
 رب سوینے دے یوں دا خیال کر لیا جاوے۔ اخلاقیات
 توں اچھی پرواں دین لئی رب دی ذات وچ بھرواں یقین
 کرنا لازمی امر قرار دتا گیا اے اوں توں دڑی تے تاحیاتی
 تے مرنا توں بعد انسان توں زندہ کرن وای کئی ذات ای دنیا
 تے ست آسماناں وچ موجود نہ ہوں دا یقین رکھنا وحدت
 الوجود تے یقین کرنا آکھیا جاسکدا اے۔ بابا جی فرماوندے
 نیں:

س فرید اجنگل جنگل کیا بھویں ون لکڑا موڑیں
 وسی رب پیایے، جنگل کیا ڈھونڈیں

عشق حقیقی دی پہچان :-

عشق پاک محبت دانان

اے تے رب دی ذات مال عشق کرنا والے توں دنیا توں
 بے خبریو نا پیندا اے ایس ای راہ تے مک کے لوئی اپنے
 رب دے نیڑے سیو سکدے نیں۔ بابا جی ایس سلسلے وچ
 فرماوندے نیں کہ انسان دس سال سچی لوع لاکے پئی
 انسانیت دے کم آسکدا اے تے اپنے گریبان وچ

جھانک سدا اے۔ شلوک ویکھو:
 ن فرید اے توں عقل لطیف کاے بلو نہ لیکھ
 ایسے گریو ان وچ ہر نیواں کرے ویکھ

مرشد دا ذکر کرن دا اے اخلاق واپیکر نیں:

تصوف وچ مرشدوں خاص مقام حاصل اے۔
 پنجابی دے صوفی شاعراں میں مرشدوں لیر ویلے وچ لیری
 عقیدت دے نال ویکھا لیا اے۔ قرآن وچ آیا اے کہ: "اے
 ایمان و ابو میری راہ لھن لئی وسیلہ (مرشد) تلاش کرو۔ بابا
 فرید دے مرشد خواجہ مختیار کاہن سن جیہناں ادبناں دی
 روحانی تربیت لیری خوب کہنی اے۔ بابا جی آکھدے نیں:

ن کھو نہ بچھے کھو نہ سمجھے دنیا کھیں بھاء
 ساہیں میرے چنگا کیتا نیں ناں سبھی دجھاں آہ

بابا فرید دی شاعری وچ آفرت دی فکری گل اہ

لیر مسلمان دا ایمہ ایمان اے کہ اے دنیا عارفی اے تے
 جہان فانی اے تے لیر انسان تو اپس نوں جھڈکے جانا اے تے اپنے
 رب دے حضور پیش بیونا اے جس مگروں اج دے اعمال
 ساڈی دوزج لے جنت وچ جین دا سب بطن گے اپس لئی
 اعمال نوں چنگا بنانا دی گل بابا فرید نے واری واری
 تے اپنی شاعری وچ کیتی اے۔ ہر سال دے نیں:

ن جسے جانا مر جائے، گھم نہ آئیے
 چھوٹن دنیا تک نہ آپ وٹ جائیے

ضرورتے تلبیروی نندیا :-

بابا فرید اپنی شاعری دے
ذریعے انساناں توں عاجزی تے انگساری دا درس دیندے
نہیں تے قرآن پاک وچ وی آیا اے کہ زمین اُتے اگر اکڑ
کے نہ چیلو: (سورۃ بنی اسرائیل) ایسے ران ای بابا فرید
آکھدے نہیں:

ن فرید افاں نہ نندیاں ہاں پید نہ کو
جیونندیاں پیراں تے، مویاں اُپر بو

وبدی پاد انسان توں عبادت دی راہ تے لاندی اے :-

بابا فرید نے انسان وچ اخلاقیات دا درس پاون لکھی آکھیا
اے کہ غافل انسان دی زندگی کئی توں وی سیری اے تے
پکار رب بادشاہ دی ادرتے عبادت ای معاشرہ وچ اعلیٰ
قدران نو پور و دھا سکریا نہیں۔ کیوں جے رب دی یاد توں
غافل بندانہ تے دنیا دار اداے نہ ای آخرت دا بابا جی
اپنے اک شلوک وچ آکھدے سہ:

کوک فرید کوک جیویں را کھا خواہ
جبت نگ شانڈا نہ گہرے، تپ نگ کوک پکار

نماز دی اہمیت اُتے زور :-

نماز دین دہستون اے تے بابا فرید ایسے اُتے
سختی نال کھڑی تے تین کردے نہیں آپ باقاعدگی
نال نماز سا جماعت پڑھدے ہوندے سن کیوں جے نماز
ہرے کماں توں روکدی اے۔ بابا فرید آکھدے نہیں:

ن آٹھ فرید استیا، مہارژو دے مہیت
توں ستیا رب مہارژو تیری ڈاڈھ کے سال بہت

ن آٹھ فرید اور نو ساہج، صبح نماز گزار
جو سرسائیں نہ توین، صبح سر تپ اتار

خات دی نفی :-

بابا فرید اپنی شاعری وچ پرھان آپ
توں مخاطب کر کے گل کر دے نیں۔ بابا فرید پر شلوک وچ
"فرید" آٹھ کے اپنے آپ توں سانواں رکھ کے نصیحت کر دے بن۔
س فرید اکلے مینڈے کپڑے، کالا مینڈے اوپس
گناہیں بھریا مینیں بھراں، لوک کہیں درویش

بابا فرید دی شاعری دا جائزہ :-

بابا فرید نیں اپنی شاعری
دے ذریعے انساناں توں رب دی راہ تے چلن دا راہ دکھایا
اے تے آپس وچ پیار محبت، عزت تے حسن سلوک نال
رہن دی گل کپتی ہے اوہ یک درد دل تے لوکاں دے

Add more arguments مسائل توں سمجھن و اے شاعر

ملدی گل :-

ملدی گل ایہہ اے کے بابا فرید دی شاعری

وچ اخلاقیات دی اعلیٰ قدراں دا نمونہ بھرواں ملدا اے تے پڑھن
والاں نو اسلام دا درس تے لذت حاصل کرن دا موقع ملدا اے۔

Short conclusion